

Meie Mats

Toimetuse ja talituse asub Harju tän. 46/15.

Mr. 71. (253)

Laupäeval, 26. juunil 1920.

Mr. 71. (253)

Ahmitseja.

Armas naaber, kas su wene seda kondexbandi laadungit ka wälja kannab?

Prokuröör.

Luise Westkirchi romaan.
(Järg 14.)

„Nii ei näinud teie oma poega kella pool kaheteistkümne ja kuue wahel mitte? Ja keegi teine ei näinud teda teie majas samal ajal ka mitte?“

„Ei, ta magas ju. Ja ma ei tahtnud, et teda keegi oleks äratanud — ta oli ju haige.“

„On ta tuba all wõi ülewal?“

„All, just talli kõrwal.“

„Ja kuhu poole on aknad?“

„Toa aken aia pool ja aia taga on kohe mets. Minu Johannes armastas seda. Tahtis heameelega rohelist näha. Ja ilus tuba on see, kus ta magab.“

Kuna Mülleri tüdruk sisse kutsuti, tellis Tüngen enesele weel ühe konjaki.

„Terwiseks, herra prokuröör,“ ütles kreisiarst; „mina teen sedasama. Mullas olnud surnukehad käiwad närwide peale.“

„Mina ei ole täna öösel magada saanud,“ wabandas Tüngen.

Tüdruk ei teadnud muud tunnistada, kui seda, et noor Müller pärast kella 11 woodi läinud ja kell 6 hommikul jälle üles tõusnud.

„Kas arwate wõimalikuks, et Johannes Müller öösel omast toast lahkus, ilma et teie wõi keegi teine majas seda oleks märganud?“

Tüdruk kohmetas.

„Muidugi oli see wõimalik. Kui ta seda tahtis, siis wõis ta seda ka, sest ust kinni ei panda ja aknad on madalas. Aga seda ei tulnud talle meeldegi. Miks pidi ta sedamahti minema, kui teda keegi ei takistanud?“

Kui tüdruk lahkus, ütles kohtunik:

„Selle järele, mis kuulsime, pean ma Johannes Mülleri laskma wangistada.“

„Kahtlus tema wastu on raske,“ kinnitas kommissar ja hakkas sõrmede peal üles lugema: „Tema oli wiimane, kes tüdrukuga koos oli. Tema põllult leiti surnukeha. Tema olek tapmispäewal on silmatorkaw. Sestsaadik on ta segane. Meie teame, et tal põhjust oli Marhenke peale pahane olla. Keegi ei tea, kus ta mõrtsukatöö ja ka surnukeha matmise ajal õieti wiibis.“

Kreisiarst tühendas oma likööriklaasi; „Suuremalt jaolt on kõik kurjategijad waimlitselt madalal järjel.“

Tüngen nägi waimus noortmeest oma ees seiswat, kudas ta käed üles tõstis ja neid silmitses. Ta nägi ahastust ta silmis, nägi wana isa, kelle ainus poeg wangistati, mis tagajärjel ta wiimane mõistuse täpp kustus. Ja halastustunne asus ta rinda. Ta tõusis üles. Ta ei rääkinud ses asjas heameelega. Aga tal oli, nagu oleks keegi teda sundinud wafele segama.

„Herra kohtunik, kui meie järeldame, et siin kuritöö on tehtud haawatud armastuse pärast, siis ei saa meie weel ära seletada, kuhu raha on jäänud ja miks surnukehal riidedki on seljast ära wõetud. Minu arwates on õigem rööwmõrtsukatöö peale mõtelda ja oma uuri-misi sel sihil toimetada.“

Ka Prints oli Tüngeniga ühel arwamisel. Aga kohtunik kui ka kohtu-uuri-ja ei annud järele ja kohtunik andis kordnikule käsu, Johannes Mülleri wangi wõtta ja Leiningeni eeluurimise wangikotta wiia.

Herrad lahkusid. Tüngen sõitis seekord kreisiarsti seltsis, sest et Prints juuresolek talle ei meeldinud.

6.

Lähemal päiwil läks Tüngen waewalt kodust wälja. Ta töötas. Maadles mõttega ja ei jäänud wõitjaks. Ja siis tuli Looora Frankenbergi sünnipäew. Siis pidi ta wälja minema. Ta oli talle aedniku kaudu toreda lillekimbu saatnud. Niipea kui asjad kohtus aetud, kawat- ses ta talle isiklikult õnne soowida.

Koridorist läbi minnes algas kommissar Walter temaga juttu. Walteri nägu õõgas.

„Meie mõrtsukatöö protsess on ometi õige keeruline, herra prokuröör. Näib, nagu oleks teil ja minu sõbrai Printsil õigus. Mülleri käest ei kuule midagi ja läbiotsimisel pole ka midagi leitud, mis teda kahtlustaks.“

„Kustsaadik olete teie õieti selle herra Printsiga tuttaw?“ küsis Tüngen Walterilt pisut kõrgil toonil.

„Sain temaga oma ametis tuttawaks. Tema oli nagu minagi politsei ohwitser. Aga talle oli laiemat tööpõldu tarwis. Sellepärast hakkas ta oma käe peale. Ja nüüd on ta osaw salapolitseinik, kelle nõu midagi maksab. Temal on inimeseküti kalduwused ja osawus.“

„Sellegipärast ei peaks teda kriminaal- asjadega tutwustama.“

„Tema toetab mind hinnata. Pealegi on igal kodanikul õigus mõrtsuka otsimise juures abiks olla.“

„Noh, olgu sellega kuidas on, igatahes soowin ma teie sõbrale õnne.“

„Temal on õnne, herra von Tüngen, kui tema imetaolisi saawutusi õnneks tohib nime- tada. Üliloogikalik pea. Arwab nagu malemängus iga käigu ette. Teate, missuguse tööwiisi ta sel korral wälja on haudunud? Ta otsib kõik need inimesed kokku, kes öösel wastu 25. ja 26. septembrit Bantelni, Siebenhauseni ja Berenbergi wahel metsas on wiibinud.“

„Keda ta otsib?“

Tüngen, kes juba wälimise ukse juures seisis, pööras äkki ümber ja wahtis kommissa- rile näkku.

„Neid, kes teatud öösel Siebenhauseni metsas on olnud,“ kordas Walter. „On tal

need kõik käes, siis on tal ka mõrtsukas pihus.“

„Usub ta seda?“ Tüngen naeratas pilkawalt. „Aga kui mõni neist puudub — mis?“

„Jah, seda kardab ta isegi. Tema kardab üleüldse kõike võimalikku ja võimatut. Aga mina olen mureta. Ta saab lõpuks ometi selle kätte, keda otsib. Aga ma näen, teil on rutt. Jumalaga, herra prokuröör!“

Tüngen oli tõesti närwilik.

„Jällenagemiseni, herra kommissar!“

Tüngen läks nüüd Frankenbergi majasse, mis pealt näha õudne, wana ehitus, aga seest toredasti sisse seatud.

Paksude waipadega kaetud trepil woolas kaks inimesterongi, ühed üles, teised alla, nagu sipelgad puutüwes.

Wäikeses saalis wõttis proua Loora wastu. Külalised tulid läbi elutoa ja woolasid läbi suure saali jälle trepikotta. Tüngen tahtis wooluga mööda hiilida. Proua Loora käenäide peatas teda.

„Wõtke istet, herra doktor, siin, minu kõrwal. Ei, mitte wastu rääkida. Teid peab pidama, kui käes olete. Niisugune koormatud herra! Eks ole, teil on ju palju tööd?“

Ta naeratas tähendawalt.

„Kuna prokuröör ikka weel haige on, annab mulle mu amet tõesti palju tööd.“

„Teie amet?“

Loora naeratas weel ikka.

„Kas tohin küsida, kuidas armulisele prouale tantsupidu ülempresidendi juures meeldis?“

„Seda on ju ammu tagasi.“

„See oli nädala eest.“

„Olen sestsaadik palju järele mõtelnud.“

„Mina arwan, armuline proua mõtlewad üleüldse liig palju järele.“

„Mõtlesin järele noorsoo olu üle.“

„Teie peegli ees, loodan ma?“

Loora raputas pead.

„Minu peegel ei ütle mulle enam meelitusi.“

„Siis peate oma austajate silma vaatama.“

„Teie sugulane, preili von Wilmersdorf, paistis pidul väga silma.“

„Ülempresidendi juures oli niipalju ilu koos, et preili von Wilmersdorfi lihtne olek mitte ei wõinud silma paista, armuline proua.“

„Siiski. Teda pandi tähele. Tal on nooruse ilu, aga nii ütlewad need, kes seda mulle jutustasid — ilu ilma südamega — pealegi olla ta süda juba seotud.“

„Kes teile seda jutustasid, peaks enam rõhku oma südametunnistuse peale panema, kui noorest neiust nii räägiwad.“

Loora naeris mahedasti.

„Jah, maailm on paha. Nad nimetasid isegi selle mehe nime, kellele ta süda tuksus.“

„Ja nimetasid muidugi wale nime, nagu niisugusel juhtumisel alati.“

„Arwate?“

Proua Loora silmitses teda all kulmu. Siis ütles ta pisut aja pärast pikkamisi, waewalt kuuldawalt:

„Teie teate, ühte asja ei anna ma ilalgi andeks — pettust?“

Kuna need kiired, palawad sõnad nende wahel edasi-tagasi lendasid, oli uus inimestejõgi saali woolanud. Politseipresidendi proua astus majaproua juure.

„Minu südamlük õnnesoow, armuline proua!“

„Ma tänan teid, armuline proua. — Teie lahkute meist juba, herra doktor?“

„Mina ei tohi kauemini teie aega wiita.“

„Jah, parem on, teie tulete tagasi. Herra doktor on minu tugi, armuline proua. Minul on alati õigusteadusliisi asju ajada. Ja seadustest ei ole mul aimugi.“

„Olen igal ajal teie käsu all, armuline proua.“

„Wahest tulete Berenbergi läbirääkimisele. Seal on mul enam aega.“

„Nagu käsitate.“

„Wahest esmaspäewal, õhtul. Minu mees ootab teid ka?“ Loora silmad wilkusid pisut.

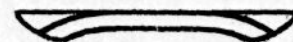
„Ärge unustage, et ma teid ootan.“

Tüngen kummardas.

Pea sumises tal trepist alla minnes. Asi oli pahasti läinud, pahemini kui arwas. Ilusa proua armukadedus oli ärganud, ja armukadedusel on terawad silmad ja kõrwad, ka teraw mõistus. Kõige selle juure, mis teda ähwardas, weel see hädaoht! Kui ta mõtles Edda armsa näo peale, kurbuse, rahutuse peale, mis ta armastatud neiule pidi walmistama, siis tundis ta wiha, rahutust, nii et kõige parema meeleaga oleks kõigele wastu hakanud. Aga ta teadis, et proua Loora niisama kättemaksja oli kui ta mees. Ja kui ta pistoli läbi oleks pidanud surema, siis oleks ta 25. septembril pidanud surema. Pärast seda, kui ta ennast nii sügawasti oli alandanud, oleks lollus olnud enesest loobuda. Silmapilgu mõtles ta, kas parem ei oleks, enesele teist kohta anda lasta. Aga muudatus oli nii kui nii tulemas — ameti kõrgendus, ja siis tuli kohawahetus muidugi. Esiotsa pidid asjad nii jääma, kuidas nad olid.

Esmaspäewal kell kuus astus ta Bantelni juures elektriraudteelt maha ja rändas läbi metsa jala Berenbergi poole. Taskus tundis ta olewat wõtme, mis teda juba tihti wäiksesse aiama jasse oli lasknud. Wõti oli wäike, aga tundus täna iseäranis raske olewat. Ta seisis metsa ääres ja waatas läbi põõsaste Berenbergi suwimajade poole. Ühe niisuguse ees seisis turtusuw auto.

(Järgneb.)

Armas Mats!

Ja elu roomab siin Pärnun kui puskari-aam „Klimpberg“, kaanib harilikult kärni-sooni terwiseks 30 pangi puhast ja ei kärt-suta seal juures oma gorilla tõugu nõnagi, mis om suurest joomisest kokku kuiwanu kui äraraiut peni händ.

Ja käin egal puul, kon kogub Pärnu intellikints publikum ja lõbustan ennast naistega, kui juut Krakwusen. Ja need Pärnu freilid — oi herjee! Na om sihukene filee, et sõrme ära lakutee. Ja kuidas na mulle silmi teewa! Spassi Hospodi! Nüüd om mull niipalju silmi, et nendest jätkuks ka pulatseile edimese klassi puskari müüjate jällenagemiseks.

Jaa . . . See puskar om ikki üits kuraadi sitt kraam küll. Näe ajap kontserdin nuuremehe „kontrabassi“ plärtsutama, mis hirmsasti õhku „laarib“. Ja mille tagajärje väga halwa om. Mia väga kannatin kiige rohkem toll kõrral, kui see grand pauk käis, sest mia istsin eidega. Ja pian üt-lemma, et eit oli anstendih wahmiilist ja väga fiisakas ja pani plehku.

Ja pärast selgus, et ta tollepärast plehku oli pannu, et ta oli tähelepannu, nagu oles' mia toda bassi mänginu. Ja nüüd ole mia ilma eideta. Juuni kuu ja ilma eideta. . .

See om ju plamaas, armas Mats, mis see puskar kiik tiip. Ja tollepärast ei osta mia teda kunagi, waid tsuska tipsukese ainult siss, kui mõne kunde wälja teewe. Nii joowa ka Pärnu karsklase ja mia ole ka karsklane.

Pärnun om piaaigu kiik karsklase, ainult kooliplika, nema wõttawe harwa tantsu ballidel nõna täus ja joowe, kui lätlase ruuna.

Aga toda tuleb harwa ette, sest kuun om neli laupäewa ja neli pühapäewa ja ega laupäewal ja ega pühapäewal ligi arwatud ka nädalapühad „esmaspä, teisipäew, kesknädala, neljapäew ja reede“ om suurepäralise suure tantsu õhtu — suurepäralise suure eeskawaga — nagu: kosjaturg, armastusetare, terpentiin, konwittii, lamoori post, bombardeerimine wabas looduses, muusika saatel sõjaaegsed ringmängud, tants hundi tulisega ja külma sakuskaga.

Ja ainult suurepärasel tantsu õhtul joowa kinnastjorkad . . . barton . . . ainult suurepärasel tantsu õhtul aawad kinnasistkad kinnastjorkad maha . . . see tähendab, mitte nii, waid kinnasistkad joowad kinnastjorkad . . . tsort jecho pobäri . . . kinnastjorkad joowad kinnasistkad . . .

Mingu mõtsa! Mia ka enamp ei haruta, kuidas to õieti om. Eks ega üits teeb oma asjaga mis ta tahab. Ja kinnasistka teeb ka oma asjaga mis ta tahab. Messe minusse puutub.

Mia kaen jälle oma asja. Ja om kauris räbal kaeda: wett om palju — ei pääse ligi, sest utsastok om meren. Ta om see maa utsastok, mida linn kehwa rahwale andis. Ja miul ei wedanud ja sain meren oma osa. Ja nüüd pean kaema, kuidas wee ära saab wedada tolle utsastoki pealt. Ja kui talweks ei jõua, külin mõrrawaije. Üits kama ta kiik kon m a a om, kas õhun wõi meren. Pea asi ikki poolwakamaad, ikki poolwakamaad. . . Aleks. Tammo.

Juhtumised maal ja merel.

Mitte reisikirjeldus, waid lihtsalt päewakajatamine.

Linnale see teeb nüüd piina, et tal kaelas „Grand-Mariina“. Barkan ise sääred tegi, lips' s nagu talwel regi — linna kassahoidjal aga hirm ja kartus ees ning taga! Teda kinni nabitakse, wõlga maksma sunnitakse. Aga nüüd on alles laul: kinoomanikud aul linnamaksu ei tahtnd maksa — seda teha keegi 'i jaksa, muudkui kinod kinni siis. Linnaisal nutuwiis: nüüd „Mariina“ sootuks kinni, pole raha wälja plinni . . .

Linna-asjad kõne-aineks, teen siis ennast pisut kaineks, sest seal juhtub wiimsel ajal lugusid, mis „Sotsil“, „Kajal“ seedida saab kaua wist. Nõnda mainin nabimist, Harry Kochi, teiste kallal, kellel süüdistused wallal:

Ärakadunud ja jälle leitud pojad.

Pälju parunisi on Eestimaale tagasi tulnud.

„Kui me ka mitte omad moisad jälle tagasi saame, siis peame me maad ikka saama, sest meil olema terve seljatäis wegga hääd inwentaari!“

linnaraha läbi löid
ja wõib olla, lõunat söid
iga päew nad kohwi-saalis.
Kes küll asja nõnda maalis?
Sest siis oleksid kõik need,
kellel rinnas lill, reseed
ja kel kohwimaja armas,
(awaldama olen kärmas!)
linnaraha läbilööjad
rahwa wara kõhtu sööjad!

Kui loed lehed ikka läbi —
päris nimetada häbi:
muud ei ole, ainult nurin,
toituswalitsuse urin,
et on wilets leib ja piim,
nii, et selleks puudub riim.
Hinda küll nüüd tõstetakse,
kuid kas asja parandakse?

Juhtumised maal ja merel . . .
Oma kogemuste perel

saan ma lisa tarwiliku ;
 seaduse meil imeliku
 annud riigi walitsus,
 ehk küll karskuskihutus
 selle wastu ruttas sõtta,
 aga nüüd wõid näpust wõtta!
 W o d k a warsti sünnib ilma
 ja tal peas on mitu silma —
 müügikohta — restoraanid,
 kohwimajad, urkad, kaanid,
 kus sul piirituse-tsheki
 wastu antaks „tilka“ mekki!
 Ja nüüd isegi on sool
 warsti riigimonopool.

Trükipoisid tõstsid kära,
 ähwardasid teha ära
 wäikse streigi meitele.
 Nõudsid palka endale,
 peale selle tingimised,
 mitmed seltsi pärimised . . .
 „Mats“ küll nende palet paitab,
 aga mis see ikka aitab:
 trükipoiss on wahwa, kuri,
 temal tugew selg ja turi.

Igal mehel oma amet!
 Nõnda tehtaks meil reklaamet,
 ja kui lehest lugesid,
 imega siis muigasid:
 kuberneriks Palestiina
 saab nüüd mees, täis juudi wiina —
 Samuel ta õige nime . . .
 Ega see küll pole ime!
 Aga Eesti presidendiks
 wäga hästi ära sünniks
 mõni juut wõi marodöör,
 neid ei oota ial nõör!

Maa ja mere juhtumised
 on küll õige imelised.
 Küläs maamees puskart ajab,
 kas ta millegis küll wajak?
 Elab nagu linnuke,
 teenib raha endale,
 ja nüüd suwel marodöörrib,
 inimesi aina nõörrib,
 kes on tulnud talusse
 läbikäides joogile.
 Ikka wõta sealt, kust saab,
 ehk küll wanker kraawi a'ab!

Nõiduw ilus suwe laule!
 Laulad wärse wintis kuule,
 tülles suwepidult koju,
 tuikudes kui wana roju.
 Ees sul risti-rästi majad,
 kõiguwad kõik puud ja rajad
 ja ei puudu, et sa saad

naise käest weel — serenaad!
 Waata, see on suwe-luule,
 kui sul kõrw ei miskit kuule,
 ainu't oled waimustatud
 sellest, et sa maised patud
 wiina läbi puhtaks pesid.
 Woodis lõunani sa lasid.

Mälestused läinud ajast
 tõuswad hinge raskest rajast,
 piinawad nii mitmeid hingi,
 pigistawad saapaid, kingi.
 Kus on jäänud konka-hobu,
 kes küll oli weidi tobu,
 aga mõnus sellega
 oli linna sõiduta.
 Kus wäntorel, hüürgaw hoowis,
 kannatust me rahwal proowis,
 oma hirmsa kisaga
 wõttis kõiki ärata.
 Kus nüüd puhkab kardawoi?
 kena mälestus — oi, oi! . . .
 Silmad pisarates praegu
 mõtiskeles läinud aegu . . .

Koolilapsed saawad puhkust,
 teadagi, teeb see neil uhkust
 ja nii lõpeb warsti töö,
 saadaks wabaks üle öö.
 Aga enne palju waewa
 (ega mureta saa taewa!)
 Eksam seisab ukse ees,
 hirmul iga wäike mees.
 See on wäike asi sellel
 hoolsal, wirgal kooliweljel:
 hästi õpib — küllap siis
 antaks sulle „hea“ ja „wiis“! Oswi.

Rakwere araablased.

Tuhat ja üks öö.

Hans v. Kakk.

Pärast ringreisu Narwa ametiasutustes ja imelikke tutwusi siinsete seltskonnategelastega — istusime, mina ja ameeriklane, Kreenholmi Uues küläs. Olime aias, piiratud kenade akaatsia pöösastega. Ilusa uulitsa waikus rahustas meie sõeluwaid mõtteid. Istudes ja maitsetes sigari peenet aroomi, kaldusime hommikuma fantaasiale, tahtsime midagi, mille kirju sisu ja koloriit niisama kergelt meie mõtetest ülelibiseks, nagu saloon-orkestri sumbutud wiisid. Aga eilased muljed tõusid kontrastidena meie rahulikust meeleolust üles ja warsti küsis ameeriklane:

„Kudas wõib üks linn, mis Eestis ometi suuremate liiki kuulub, niipalju naljakaid pasasashe ja weidraid kujusid näidata?“

— Miks ei wõi? Teile, Ameerika hiiglaninna elanikule, kus tööpalawik inimese wiimase jõu ja terawuse käima paneb, kus temal narrusi teha, lihtsalt, aeg puudub, — teile on niisugused tüübid, nagu teie siin nägite, ainult naljakirjanduses tuntud. Siin aga elawad inimesed tollipikkuste waadetega, nende huwid on odawad ja silmaring piiratud, nagu kärpsetel pudrukais, kõik kujuneb siin karrikatuuriks. Suurest kuni labasuseni on üksainus samm. Ka algupäraselt mõtleja intelligent, kui ta siin oleks, muutuks operetti Mephistoks; ehk ütlege mulle, mis saaks ühest geniaalsest filosoofist, kes kusagil Rakweres, wäkelinna mudas elaks, kus aiateiwaste otsas naiste aluspüksid, uulitsail — seapõrsad ja gitarrimängijad? See filosoof oleks seal üks narr . . . —

Ameeriklane naeratas, waatas oma terawate silmadega ringi ja ütles:

„Mis linn see oli, mis teie praegu nime-tasite?“

— Rakwere. —

— Ja, ja, Rakwere . . . hm, Rakwere . . . mis linn see on?“

— Üks kreisi linn. —

„Kena nimi: Rak-we-re! Missugused nimed siin veel ümberringi on? —

— Waiwara. —

„Ka kena foneetika, ja siis?“

— Siis Kabala. —

„Kabbala!? Kabbalistika! Hohohoo!!“

Minu seltsiline naeris. Juba nimed tegid temale lõbu. Jumal teab mispärast inimene mõnikord niisugustes asjades nalja leiab. Lihtsalt — tuju. Natukese aja pärast ütles järsku ameeriklane:

„Teate, mis?“

— Noh? —

„Sõidame sinna . . . eee . . . Rakweresse!“

— Sõidame. —

Natukese aja pärast olid meie asjad walmis pandud, rongi minekuks jäi veel $\frac{1}{4}$ tundi ja meie astusime linna poole, hea tuju, raha taskus ja perspektiivis — kenad juhtumised.

Araablane.

Nagu ma ülewal tähendasin, otsisime meie oma mõtete laiskuses midagi hommikumaa luule sarnast, mida niisama hea oleks waikselt kuulata, nagu mõnuses toolis kohwimaja aknast kirjut ja keerlewat rahwamurdu waadata, ilma et sul asja oleks, kuhu see rahwas rühub ja tõttab, kui aga hea oleks suitsetada ja waadelda.

Meie soow läks pea täide. Kui rong minema liikus, juhatas konduktor meid kupeesse. Sisseastudes jäime imestuses seisma: kupees istus, Persia kirju kuue sisse mähitult, araablane, turbaan peas, ümargused prillid ninal, pergamenti rullid kaenlas ja astrolääbia põlwele wahel. Araablane waatas aknast wälja, taewa poole ja ei pannud meie doppelt kumardust

tähele. Meie kõhatasime ja kui ta meie poole waatas, kumardasime uuesti ja soowisime head õhtut. Araablane tõusis üles, surus oma käe wastu rinda ja ütles:

„Gummi-Arabicum!“

Meie istusime ja waatasime üksteise otsa. Kust sai see araablane siia? Kuhu ta sõidab ja mis keelt ta räägib? Araablane aga wõttis oma astrolääbia ja waatas luulewaikus taewa poole.

Meil ei jäänud muud üle kui istuda ja suitsetada. Jaam kadus jaama järele ja kewadise kena öö warjud wajusid alla. Wagunis — jumalate ämarus. Araablane waatas unistawalt ja ütles puhtas Eesti keeles:

— Kui ilus öö! . . . —

„Tõepoolest, wahwa õhk . . .“ wastasin mina.

— Aga Rakweres on nüüd öö veel ilusam.

„Rakweres! Kudas teie seda teate?“ hüüdsin mina.

— Mina elan Rakweres — wastas araablane.

„Wabandage, kas teie olete seal mõni kadi ehk scheich?“

— Ei. Mina olen muedzzin Roos-En-Gora.

„Aga, jutustage meile, kudas on Rakwere öö!“ Ja muedzzin algas:

Esimene öö.

„Kas teie tunnete Rakwere ööd? O, teie ei tunne Rakwere ööd! Waadake teda: kesk taewas silmitseb kuu, ümbermõõtmata taewawõlw laienes, sirutas end weel ümbermõõtmatuks; põleb ja hingab tema. Rakwere on kõik hõbewalguses, ja imeõhk on uimastaw-wärske ja liigub aroomide okeaan. Jumalik öö! Nõiduslik öö. Liikumata, luulejoowastuses seisab Taara tammik, täis pimedust ja wiskab enesest määratu warju uurmaakri Frohse suure kella peale ärisildi küljes. Aga ülewal kõik hingab, kõik — weetlew ja pühalik ilus! Ja hinges on piiramata suurus ja hõbeda unistuse salgad tõusewad sirgelt tema sügawusest, nagu puskari pudelid „Palermo“ wõõrastemaja sahwrist. Jumalik öö. Nõiduslik öö. Aga, äkki löi kõik elama: metsad, weed ja põllud: müriseb hinge ülendaw Rakwere kuke laul ja tundub, et kuugi teda kuulab keset taewast. Kui nõiduslikult magab linn! Weel walgemalt, weel paremalt läigib kuuwalgel Frohse kell, weel pimestawamalt paistab aknast wäljawaataja Tuletõrjute esimehe pealagi! Laulud on waikinud. Kõik hingab. Jumalakartlikud inimesed juba magawad. Kusagil kaugel läigiwad weel aknad. See on Jalatööliste Seltsi puhwetis, kus Eidorff hiljaks jäänud joodikute sisuta lärmi kuulab. . .“

Araablane jäi wait ja tema unistaw pilk rippus sinise taewa sügawuses. Liigutat tema luulest, istusime tummalt kuni Rakwereni. Wagunist wäljamineks, ütles meile muedzzin:

„Wõõramaa mehed, Jumal õnnistagu teid! Mina, Roos-En-Gora olen teie ori ja palun minu

Silmamoondajad.

Paljud parunid püüawad omi mõise sellega päästa, et need wäljamaa alamatele „müüwad”.
Ajalehest.

Parun: „Kuul, Mats, sinul mitte eigus olema minu mänguasid weerandada. Minu mitte nende eige peremees olema — eige peremees olema see herr!”

maja teie külaskäiguga austada, et teie warwad mulle õnnistust tooks.“ Sellepeale kumardas tema. Meie wõtsime kutse tänuga wastu ja läksime.

Kui meie muedzzini juure jõudsime, oli juba õö. Meie wahetasime omad riided, pesime käed ja astusime tekkidega ilustatud ruumi, kus Roos-En-Gora meile laud kõiksugu toiduga ette pani. Wiimaks küsis tema: „Kudas meeldis teile Rakwere õö?” — See oli jumalik poees — wastasime meie. Arablane ütles: „See ei ole mitte imelikum, kui lugu Rakwere passchat ja surnud hobusest.“

— Kudas oli see lugu? — küsisime meie. Ja Roos-En-Gora wastas:

Telne õö.

Rakwere Pascha Ibn-Aaron-ed-Djak ja surnud hobune.

„Rakweres elas üks wägew pascha, nime poolest Ibn-Aaron-ed-Djak, kes õigust armastas ja walskust ainult põhjusemõtte pärast tegi. Tema oli noores põlwes, nagu mina, muedzzin ja kutsus oma bassi häälega usklikka palwele. Aga inimene ei tunne oma tulewikku, mida

Imelik.

„Kui wana teie tütar juba on?“
 „Jaanipäewal saab kuue aastaseks. . .“
 „So, so! . . . Ja ta ei teeni veel kusagil riigiasutuses?“

määrab Allah, see kõikteadja, kiitus olgu temale. Ja see sündis, et Ibn-Aaron sai „kitse-liidu“ riigi kuberneeriks tõstetud, pärast paschaks Rakweres ja tema all oli palju baschi-busukisi, kirjatundjaid ja rahawahetajaid. Aga punased suguharud kuulutasid Eesti kaliifile sõda, tungisid meie riiki sisse ja rekwireerisid Rakwere maalt 120 hobust. Aga Eesti kaliif El-Páz-el-Pärmi wabrikant sai punaste peale wõimust, nad aeti meie piiridest wälja ja need rekwireeritud 120 Rakwere hobust langesid pascha Ibn-Aaron-ed-Djaki kätte. Pascha hõõrus rõõmsalt käsa, naeris habemesse ja ütles: „Jumala eest,

need on ilusad hobused!“ ja laskis nad Rakwere mõisa talli wiia. Aga juhtus nii, et seal üks nendest ära suri. Siis kutsus Ibn-Aaron kadi ja kirjatundjad ja ütles: „Waadake, oh usklikud, see hobune on surnud!“ Ja komisjon waatas hobust ja ütles: — Sul on õigus, wägew pascha, see hobune on täitsa surnud, — ja kirjutasi akti. Kui kirjatundjad äraläksid, wärwis Ibn-Aaron hobuse kõrwa walgeks, laskis ta teise talli wiia ja läks kodu. Teine päew kutsus ta kadi ja ametimehed, sassis oma habeme, lõi wastu rinda ja ütles: „Wannun prohweti kõhu juures, oh usklikud, teine hobune on jälle ära

surnud!“ Kui nüüd kadi ja ametimehed seda hobust nägid, kellel walge kõrw oli, ütlesid nemad: „Sul on õigus, Ibn-Aaron, see hobune on niisama surnud, kui eilane, kellel mõlemad kõrwad mustad olid,“ — ja kirjutasid akti. Kui ametimehed äraläksid, laskis Ibn-Aaron mõlemad hobuse kõrwad walgeks wärwida, wiis ta jälle uuele kohale ja näitas teine päew komisjonile. Nü kirjutati ühe surnud hobuse peale 107 akti, aga pascha sai kõik need hobused omale.

Sellest loost sai suur-wesiir Tallinnas teada ja käskis, et riigi ülem — kadi (prokuröör) asja selgitaks. Rakwere paschale saadeti paber järelpärimisega hobuste üle. Kui Ibn-Aaron selle raamatu kätte sai, löi ta enesele näo ette ja hüüdis: „Wannun oma pea juures, Suur-wesiir on imelik mees! Kas need hobused ei wõinud ära surra? Ehk on mõni näinud, et hobused igawesti elawad!“ Ja tema wastas, et kõik hobused on ärasurnud. Aga mõne aja pärast sai pascha Tallinnast uue käsu, kõik surnud hobuste nahad Intendanti Wiletsusesse ära anda. Nüüd kutsus pascha omad nõuandjad, need olid: warahoidja scheich El-Koogk ja hakim, El-Sebb, — ja ütles: „Jumala eest, see asi on imelik! Kust ma wõtan need hobuse nahad? Ka on mõni näinud, et elusate hobuste seljast nahad maha nülitakse ja Tallinna saadetakse?“ Ja nõuandjad mõtlesid järele ja kostsid: — Sul on õigus, niisugust asja pole keegi näinud. — Siis ütles pascha: „Mis ma pean tegema?“ Aga kawal hakim El-Sebb, kes kroonu wiina ja kokaiiniga kaupleb, ütles: — Mina annan sulle hea nõu. — „Missugune on see nõu?“ küsis Ibn-Aaron, ja El-Sebb wastas: — Kirjuta Suur-wesiirile Tallinna, et hobused on rõugehaigusse surnud, mina, kui hakim, tunnistan seda! Ja kirjuta edasi, et rõuged olid nii suured, et tangud hobuse nahast läbi läksid. Ja kui meie nahad neil seljast ära nülgisime, paistsid nad läbi, nagu sõelapõhjad. —

„Jumala eest, see nõu on hea!“ — hüüdis pascha ja plaksutas käsa. Aga kui Suur-wesiir selle wastuse kätte sai, andis ta pascha kohtu alla.“

Kui ameeriklane seda juttu kuulis, naeris ta nii, et ta minestusse langes. Kui ta üles ärkas, ütles Roos-En-Gora: „See lugu ei ole imelikum kui warahoidja El-Koogki ja padadetegija Ibn-Nei juhtumine,“ — ütles muedzzin.

— Kudas oli see lugu, — küsisime meie, ja Roos-En-Gora jutustas:

Kolmas öö.

„Kitseliidu“ riigi warahoidja Scheich El-Koogk ja tark padadetegija Ibn-Nei.

„Warahoidja Scheich El-Koogk oli kuulus ja wägew kõiges riigis, elas lõbusalt ja ei keelanud iial oma suulaele seda, mis see tahtis. Tema oli wäga rikas ja tujukas: pidudel, puh-

wetis istudes, löi ta jalaga rikkalikult kaetud laua ümber, kui ori serwiisis midagi unustanud oli, ehk wiina asemele petrooleumi kallas. Kui aga niiviisi elades, see wara, mis ta hoidis, otsa sai, pidas ta oma mamelukidega aru, kudas sellest seisukorrast wälja pääseda: ladudes ja aitades ei olnud enam wara, mis ta hoidma pidi. Siis pandi teises kohas murdwargus toime ja kroonu ladud olid jälle kraami täis. Scheich algas jälle oma endist lõbusat elu.

Aga Rakweres elas üks tark ja jumalakartlik scheich, padadetegija Ibn-ed-Nei, kelle südames paremad tundmused inimesesoo wastu põlewad. See auwäert scheich püüab igat aidata, keda õnnetus tabas ja hoiatab kõiki laiale teele kaldunud noori. Ibn-Nei nägi selgesti, kuhu wiib El-Koogk'i see elu, mis ta elas, aga padadetegija kartis teda otsekohe hoiatada ja andis temale ainult kaudselt mõista, kui tühi on ilma wara ja wõimus:

Üks kord, kui El-Koogk oma sõpradega koos istus, tuli sinna tark padadetegija Ibn-Nei. Scheich El-Koogk tundis janu ja laskis omale karika wiina tuua. Kui wiin temale toodud oli ja scheich seda juba suu ääre tõstis, ütles Ibn-Nei:

„Pea! Mis annaks sa selle wiina karika eest, kui ta sulle praegu keelatud oleks?“

— Pool minu riiki, — ütles El-Koogk. Siis wastas Ibn-Nei:

„Joo ja Jumal andku sulle terwist.“

Kui nüüd scheich karika tühjendanud oli, küsis Ibn-ed-Nei:

„Kui nüüd nii juhtuks, et sa seda wiina enam enesest wälja lasta ei saa, kui palju annaks sa, et temast lahti saada?“

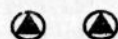
— Minu terve riigi, — wastas El-Koogk. Kui Ibn-Nei seda kuulis, ütles tema: „Üks riik, mis kallim ei ole, kui karikas wiina, ehk üks portsjon wett, mis sa wälja lased, ei ole seda wäärt, et keegi seda omale tahaks“, — ja läks ära. Ja scheich El-Koogk nuttis.

Aga targa padadetegija õpetus ei mõjunud kaua noore scheichi peale. Ta elas endist wiisi edasi ja warsti tulid õnnetused. Teda nimetati järk-järgult vähemate ametite peale ja praegu parandab ta wibupüssi ja kerjab linnas tuttawate käest raha, et kassas puudujäänud 40.000 dirhemi katta, aga keegi ei anna temale midagi.

*

Kui muedzzin lõpetanud oli, läks ta teise tuppä wesipiipude järele, meie aga sirutasime endid paremine patjadele, et uusi lugusid kuulda.

„Sinust jaoks hea Schaljapin, aga sõõd turadi moodi p lju!“ ütles alewifaks ja lafi toera worstigtjale maha müüa. Aug. Brawo.

10 grammi Pärnu haganaid.

Pärnu orjakaku „kommed“ paneb kaku müümise määramata aja peale seisma. Nagu kuulda, tahavad „kommedi“ härrad tulesöömist ja mõõganeelamist ära õppida, et eeltulewal aastalaadal Piruka balaganis selle kommetiga raha kokku ajada ja siis selle abil tulewal aastal leiwawilja küsimust mõistlikumalt korraldada. Ka olla paar meest turbatööstust ja haoraiumist õppima saadetud, mis oletada lubab, et tulewasel „hooajal“ samasuguse ogarusega (trükiwiga; peab olema — agarusega) leiwaküsimuse realiseerimisele asutakse. Senni saawad aga kakku ainult waesemad (kommedi härrad ise kah?) ja hoolsamad, — kes oma tshekid hoolekande kommitees ära tembel-danud. Teised aga wõiwad nahksilda süüa.

Kuuldawasti tahab Kuusner oma mõis-karsklaste kaswamist sisseseada. Torud ja tonnid olla juba wäljamaalt ära tellitud.

Linnapoodi olla uus sort sahariini müügile ilmunud. Sellega wõib wäga hästi rotta tappa, pesu pesta, lagesi lubjata ja kõnniteesi sillutada.

Keegi siniseristi noormees, kes oma lühikese eluaja jooksul haganakaku söömise tagajärjel mitu hirmust sisemist rewolutsiooni läbielanud, on uue „Isa meie“ palwe komponeerinud. Tähtsam lause selles on: „meie tänapäewast leiba ära anna meile igapäew.“

Pärnu linnaisad on supelusmajade ülesseadmisega algust teinud. Ülesseadmisega loodetakse enne teist üleilmlist weeuputust walmis saada.

Nagu kuulda, sõidawad Pärnust üleilmistele Olümpia spordipidustustele järgmised isikud: Ammende rahaminister Jaak Kibe, kaardimängija Kull, naiste kabistaja Kukk, endine linnapea Brackmann ja „Ranna Kõrtsi“ wanem kelter Rudaitis. Kuke Weera peab ära jääma, sest ta on elukutseline. Olümpiaadist wõiwad aga teatawasti osa wõtta ainult asjaarmastajad. G.

Üleilmne ülewaade jaanitule otjast.

Uu . . . Sõlände paantik.
Metša ääres tortab jaanit.
Süüsi langeb, nagu kuld,
rahwas tantšib, waatab tuld.

Parlament meil — riigikogu.
Miks ei — riigivolikogu?
Wõi seks mõni eeldus oli,
et sel riigikogul wolt
puubub hoopis, wõi nii wähe,
et ei maksa juttu teha?
Beaminišter — riigivanem.
Kõlwam, wõi muidu parem?
Wõi kas arwab parem tiib,
et see nimi wälja wiib
esimalt presidendini
pärast tsaari endini? . . .

Smellit see ritte wiis —
kord siin kriis ja kord seal kriis.
Seal monorh käib upepallit,
seal kuis rahwas, näe, ei saali
enamlaste nõukogu.
Igalühel oma jagu
häbasid ja õnnesid.
Nagu kiige, kõigub tee.
Riigi pultide peal ka
Westmann Piibelhega . . .

Riigipiiritus weel imbus.
Aga warsti, warsti tilgub.
Suwitatud samogonn —
kas taft mõistelejat ka on?
Riigipiiritust saab wähe,
samogonn esks tsats lähe.
Lambad terwed, hundid sõõnd,
Pole samogonni lõõnd.
Ja kui kallim tuleb ka,
ära halla mõistelema!

Rimbus, nagu pahaga
Gešti oma rahaga.
Käes pea normendab, kui nurb.
Sitta langeb, langeb kurb!
Sindlusust küll kullaga,
wõõrandatud mullaga,
kuulsa põlewkiwiga,
mida „puust“ weel kätte 'i saa.
Metšad maha saetakse,
wäljamaale weetakse,
rahwas tahta näha saada,
mihute saab meil S h a r a.

Majad laowad, majad laowad.
Tuleb aeg, mil mitmed laowad,

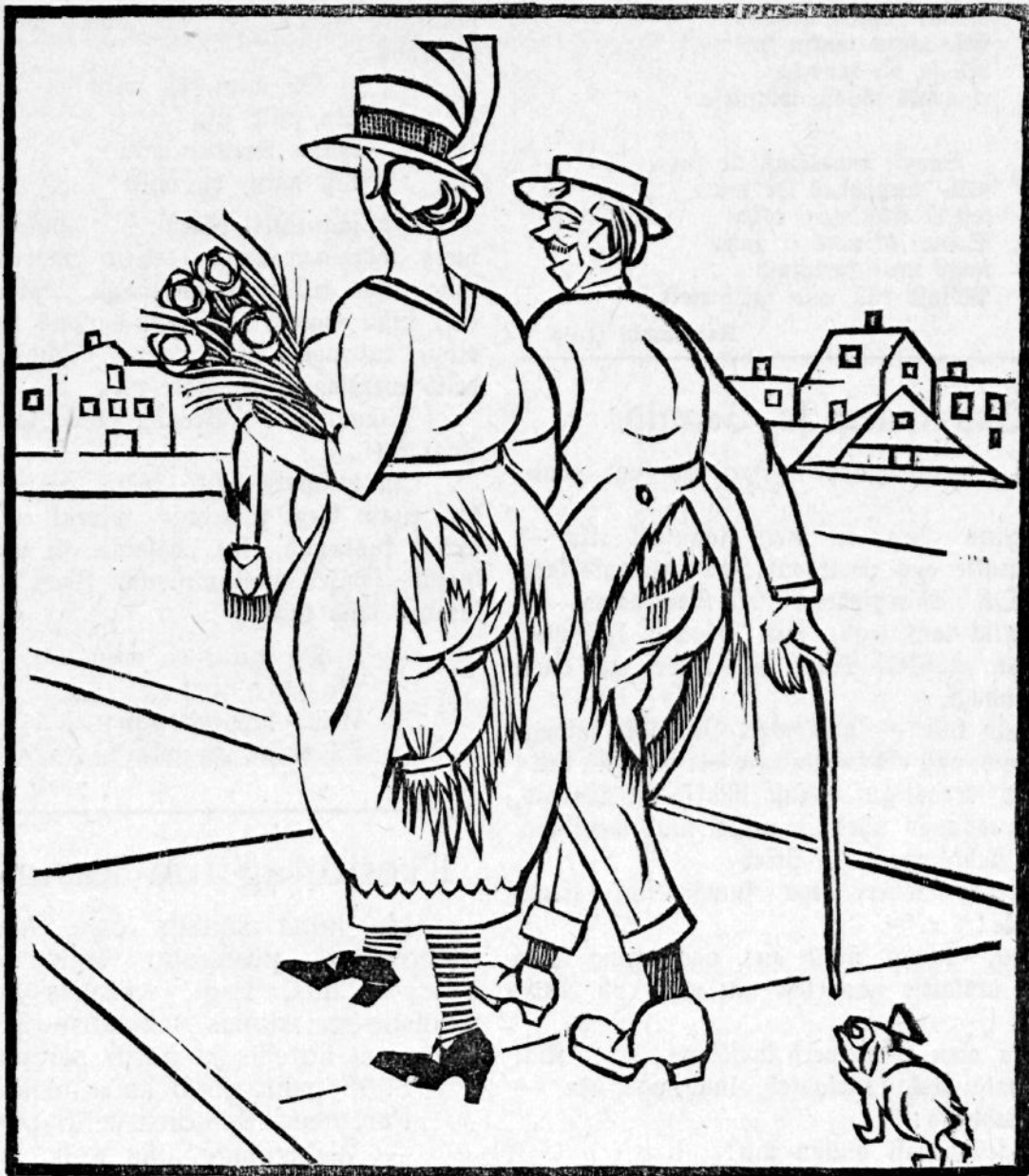
Põlew kiwi (sõnadeta draama).

felt et paranda ei jõua.
 Maja eks ka kulu nõua.
 Aga tüür ja tüürlised
 just kui tsamefilised,
 nagu wappitud lõit olla.
 Sina weel nendel wastu tulla.

Warsti tuleb wõidulaen,
 tgaühel rinnus aim,
 et saab esimene wõidu.
 Ja siis teeb wast alles sõidu.
 Aga kartwad lõit, kui pattu,

et wast kogemat' ei fattu
 wõiduks, oh, oh... sada marla!
 Wiska pilet, foolse nurka!

Sirmsast hinnas paberosfid!
 Kuidas suns weel kütist fossid?!
 Piibutait ju hinnata
 wõib nii saja margaga.
 Maha tubalat, mis siis.
 Kaswatagem. Kuid atkfiis
 teeb ta meestele siin kolli,
 juba aias wõtab tolli,

Põlew kiwi (sõnadeta draama).

tui taim alles warre peal.
Kes nii meil riskerib seal!...

Arimees on olla hea,
mõni seda weel ei tea.
On üks leidus, ah, patent!
Miljon maksab sul litsents,
miljon maksab ka see kaup.
mis ta järel tuua saad.
Müü partii siis Joste,le,
Joste müüb ta Haimle,
Haimle Jafile müüb . . .

Ja mis arvate te nüüd?
Jaf müüb nüüd en detail —
hind la nii, kui imemal.
Jgall's ju wahelt sai.
Jaf tahab ka ai, wai.
Jafilt saab „esdemees“,
kes on wäike arimees.
Tarwitaja seda neob,
et nii kallilt ostma peab.
Kuid la' olla kallis kaup,
küll ta ükskord ostes kaob,
sest et kummi weel on ted,
ei saa luba teegi seda

mainit' kaupa vedada
kõhe mitte tontsu ka.
Mii ja ole mureta,
et mõiks lõusta mõisileja.

Soom: tunnistab de jure,
wäh: kergendas see mure,
sest et ikka mele raha
Soom: ärimees ei taha,
nagu meie kartulaid . . .
Wõtaks küll neid wäljamaid!

Kiwilombi Jnts.

Jaanipäew ja Jaanid.

Hei, Jaanid, sappa! Sga üks saab pooltoopi!

Pagana õnn on neil Jaanidel ikka —
näe, lubatakse aga pooltoopi Jaanipäewaks kätte
anda! Oli Marripäew, oli Kadripäew, oli
Jüripäew ja tont teab, mis päewad kõik weel
olid, aga ei ükski Mart ega Kadri ega Jüri
saanud midagi.

Digus küll — pole weel Jaanidki midagi
kätte saanud, aga eks lubaminegi ole ikka hea küll!

Kuid trööstigu ennast Marid ja Marid,
ka nemad mõiwad ühes Jaaniga suud wenitada.
Jaan on lahke mees, ta ütleb:

„Armas sõber, ega sinugi suu seinapragu pole! . . .“

Digu, kudas nüüd on, aga mina teen
igatahes ükskõikse näo (sest mu nimi on Jüri)
ja ütlen:

„Ma olen tõsist werd karstlane! . . . Küll
Jüripäewalgi oleks keelekastet olnud, aga näe —
meie ei tahtnud!“

Ja sellepärast hüüan ma:

„Appi Ernits ja Ko.! Wõitlust wiimse
wiina tilgani! . . . Häwitame alkohooli, pis-
tame Jaanide eest kõik kinni! . . . Ega wiina
tagawara esialgul ju suur wõdi olla . . .“

Ja kui muidu asjast asja ei saa, teeme
ette üpris pühad näod ja pajatame:

„Armas ristigogubus! . . . Ja oled sina
fattunud laia tee peale! Sest waata, kurat on
sind widamas põrgu ja lähed sina hukka igawe-
sest igawese ajani! . . .“

Uga kui ka see ei aita, siis teeme jällegi
ükskõikse näo ja ütleme:

„Kui juba siis juba . . .“

Ja walmistan mina siis selleks tähtsaks
juhtumiseks kohe kohase salmi, mida Jaanid

jaanitule ääres iga üks omal wiisil mõiwad
jorutada:

Oh wiin, oh wiin! . . .

Sa jälle siin! . . .

Nüüd lõppend piin!

Oh wiin, oh wiin! . . .

Ja jaanituli põleb . . . Tule ääres istub
mees lõdtsmoonikuga, tatifed wurrud sorgus,
nina otsas till ja weab lõdtsa. Pimeduse wee-
rul, kuhu wahest lainetaw walgus heidab mõne
pilgu, tuirawad ringi paarid. Tühjendatud pu-
delid webelewad pödsaste all . . .

Digus! . . . See on jälle Jaaniöö, mis
Jaanioö! . . .

Ja wiimaks, kui lõdts enam ei tööta,
kui enam keegi pimeduse weerul ei tuira, kui
jaanit kustunud, kui pödsaste alt ninade norin
kostab, joriseb weel wiimane Jaan kannu otsas
istudes oma hümni:

Oh wiin, oh wiin! . . .

Sa jälle siin! . . .

Nüüd lõppend piin! . . .

Oh wiin, oh wiin! . . .

Ed. Kroonia.

Fronditagune kangelane.

H. linna sõidab otse kaewikutest,
ümbrissetud püssirohu suitsu pilwedest
keegi. Ilus, tragi, wiisakas poiss, hea
teenistusega, rinnas wabaduse rist. Peatab
suuremas hotellis ja üürib parema toa.

Söök palju, joo kaua, maksab harwa.

Peremees demonstreerib pikka arwet.

— Wabandage, üks wäike arwe. . .

— Arwe? — imestab kangelane.

— Jah, nii ütelda, tehtud kahjude
arwe. Paluksin äraõiendada. Tuba, „limo-
naad“ ja kõik muu. . .

— Tühja kah! müristab kangelane. —

Mis tähendab arwe? Tühi puru. Ma mä-
letan, meil oli lahing Walk III juures. . .
Landeswehr tungis hulljulgelt peale. Kõige
ees zeppeeliinid, siis tankid, siis bermondid.

— Wabandage, aga ma paluksin arwet.

— Siis tormab landeswehr ise . . .

Mina kargan kaewikust wälja, piiran terve
diwiisi sisse. . . Mis? . . . Minge kus
kurat! Kui teie kohe oma arwetega ei kao,
lõõn ma teie. . .

Peremees, kirudes parunisi, teeb minekut; arwe kaswab kohutawa kiirusega.

Kangelane teeb tutwust paremate perekondadega, saab kohaliku suurkaupmehe tütre peigmeheks, kohaliku linnapea majasõbraks ja ilusa tohtriproua „kangelaseks“. Ta hakkab korjandusi tegema hele-sinise risti heaks, kwiitungite asemel wanu kino „Trom-Bom“ piletisi wäljaandes. Kui annetuste summa juba rahuloldaw, ilmub kohaliku salapolitse'i ülem ja „kangelane“ arreteeritakse. Salas selgub, et tema sugugi kangelane ei ole, waid Narwa kingsepp, kelle arwel juba kaks wargust ja kerge Flirt wõltsitud weksliga seisab. Narwa kingsepp saadetakse kiirmarsis kohalikku arestimaija. Peremees, annetajad ja kaks pruuti nutawad. Tohtriproua laulab terve kuu, raskelt ohatas: „Juba kase ladwast lehed langwad.“

Wold. Morse (W-er).

Jaanipäewa märtused

Jaanipäew on käes. Maal põletatakse haopinusi, tõrwawaate ja tantsitakse jaanitule all. Just nagu wanasti! Sest see on weel wana komme, traditsioon.

Di, kui suurepärane! Waata, külapoiisid keerutawad piigadega löötsapilli saatel ja waned inimesed istuwad kõrwal, waadates noorte nalja.

Jaanituli on pidustus, mil unustatakse igapäine askeldus ja mida ruttab terve küla kaema.

Õnne — jaanitulelistele!

*

Ei tohi unusta linna Jaanipäewal. Meie tolmune õhk ja sumimeeleolu on sulanud kokku üheks ainsaks — tüdimuseks. Oleks asjata otsida linnast Jaanipäewa märki, ehk küll loobad kui Diogenes tulega. Linn säras endiseil aegul ilutuledest, mis laewadel ja parkides, aga unub päew kui harilik.

Jaanipäew on wast pühendatud meie peaministrile Jaan Tõnissonile . . .

*

Ma tahaksin wiibida käesolewate märkuste juhtes ainult jaanituleliste luules, seega wõi-

maldades ettekujutada ka linnalaste osawõtmist jaanitulestusest.

Sõitkem linnast külla!

Uga wõimata! See luule unub, kui kuuled kolmekordseid hindu, ja nii loobud mõttest.

Meie, linnalased, peakime Jaanipäewa kolme aasta kohta ette ära pühitsema.

*

Olete wiibinud jaani-öö! metsas? Olete näinud hiilgawaid ime-tibatillukesi tulukesi, mis säravad rohus ja pöösastes? Mis need on?

Jaaniusfikesed! Need hiilgawad ainult sel Jaaniöö!l, täites tumedat ümbrust duduse tundega.

Olus on ka jaaniusfikesi, mis ainult teatud ajal säravad.

Mäitused on ülearused.

*

Püüd, lahtiste kättega õhku haaramine — küla järele! Nii awaldub linnalase igawene soom, siissejuurdunud mõte: ifka külla! Ja kui mitte praegu, siis wähemalt Jaanipäewaks!

On see päew käes — lõbuigatseja kodanik ehk riigiametnik sõidab linnast ära. Külas joob kapakalja, wiibib jaanitulel, lõbutseb kaasa ja ta süda on rahul.

Mis? Kas fiiski luule? Meie päewil on parem elada ettekujutuses ja luules, kui tõelikkuses. Dswi.

Mis õppurid usujõpetusest arwawad.

Wälke Jüts: „Ja jah. Usujõp tus oli alati minu halbad: teenuste älestajalaja: igakord aina 5 ja 5. Nüüd on kõik molas.“

Mapra-Mabu: „Rahetsegu teised teid nitspalju kui tahawad, aga mina ei sallind teid mitt- ilma otsasti: igakord null ja null. . . tse. raped, nagu läntu witsed.“

16-aastane plika: „See Jhebeli süsteem oli küll kaunis ligiõmbaw. Kuid — kadugu pealegi Teadagi kolm warsti ära Wirusse. . . Seal on palju mõnusat!“

Wanka: „Tihort wasmi! Mis tjeie tjei gema see standaal. . . Nüüd ei jaama minu enam see tund wjagaba, kui teie seda usujõpetust pähe tuupisite. . .“

Tõisire karjapois: „Kae, weli kuramust, wai ite wällä situtiwä raisa. Näb, ma ütli, et teewä kontsa tõsel külmäs, aga lesti es usu. Paras kurabi mõlguj-le. . .!“ Wirro.

Sunnikarsklane.

„Ah sa tuline kurat! . . . Liisu on üksi kõik wiinatilga hambasse pistnud! . . . Noh, hea küll, homme lähen ja hääletan keeluseaduse poolt!“

Järgmine „Meie Mats“, nr. 72 ilmub laupäeval, 3. juulil.

Soovitaw näitelawadele.

Materjaal segaõhtuteks.

Lõbus näitelawa.

Monoloogid, deklamatsioonid, laulud, kupleed, kõned, westelood, soolonumbrid iseloomukujutustest ja mitmesugused naljakad ettekanded.

Kogunud oma repertuaarist Aleksander Trilljärw, „Estonia“ teatri näitleja.

Pealadu „Teaduse“ raamatukaupluses Harju ja Rütli tän. 46/15, Tallinnas.

Hind 20 marka.

Ilmub „Teaduse“ kirjastusel. Wast. toim. Herm. Jänes (Oswi). Trükitud sekwestreeritud B. Mäns'i trükikojas, Tallinnas.